

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, MANE, MEI 7, 1877.

HE PANUITANGA I RARO I TE TURE WHENUA MAORI, 1873-74

Ki nga tangata e whai take ana ki te whenua kia mohiotia ai te wahi me te ra e te tu ai te Kooti hei whakawa i o ratou take.

NA, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga pihi whenua e mau nei i te rarangi tuarua, ka whakawakia a te 30 o nga ra o Mei, 1877, e te Kooti Whenua Maori, ki Hoterene Taone. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo ana whenua me haere ki reira.

Ka oti te whakawa, ka puta te Tuhinga Whakamaharatanga Take ki te hunga i kitea tona tika e te Kooti: heoiano, he tino whakaotinga tena; ekore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri.

Kooti Whenua Maori,

Akarana, Aperira 25, 1877.

NA TIKI,

Kai tuhituhi o te Kooti.

Ko nga ingoa o nga tangata no ratou nga pihi.	Te ingoa o te whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.	Ko te takotanga o te mapi.
Rawiri Taipurutu, Peata, Mihi	Tuitahi, e tata ana ki Te Kirikiri	Kei te mapi nga rohe	Ka kitea nga mapi o nga whenua kua oti te ruri ki te Tari o te Kalitiro Mapi i Akarana.
Hone Kuti, Wini Kerei, Te Whetuiti, Whare-uma	Te Rape e tata ana ki Waitoa, Piako	Kei te mapi nga rohe	
Riki Paka, Hata Paka, Rapata	Rangihapara, e tata ana ki Ohinemuri	Kei te mapi nga rohe	
Tinipoaka, Hunia Te Wheu	Te Rewarewa, e tata ana ki Ohinemuri	Kei te mapi nga rohe	
Rihitoto Mataia ...	Taiwhakarewakaauri, e tata ana ki Ohinemuri	Kei te mapi nga rohe	
Ngatai, Ngakete, Pokai	Koromatu, e tata ana ki Ohinemuri	Kei te mapi nga rohe	
Hunia Te Wheu, Rakena Potiki	Ngahina, e tata ana ki Ohinemuri	Kei te mapi nga rohe	
Paraone Te Maupu, Ema Te Aouru	Kahikaputa, e tata ana ki Waihou	Kei te mapi nga rohe	
Haora Tareranui, Wiremua Paka	Otara, e tata ana ki Ohinemuri	Kei te mapi nga rohe	
Takerei Te Putu ...	Te Hape, e tata ana ki Ohinemuri	Kei te mapi nga rohe	
Kemara Tiruarahine, Riki Paka, Rapata Te Pokiha	Wharekahu, wahi o Waihou, ko te Hauauru Nama 3, e tata ana ki Waihou	Kei te mapi nga rohe	
Hori Te Ngatete, Reihana Kiwarehe	Te Kahamiroi, wahi o Waihou ki te Hauauru Nama 4, e tata ana ki Waitoa	Kei te mapi nga rohe	

Ko nga ingoa o nga tangata no ratou nga pihihi.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.	Ko te takotoraanga o te mapi.
Hori Te Ngatete, Retimana Mohi	Te Ruahine, wahi o Waihou ki te Hauauru Nama 3, e tata ana ki Waihou	Kei te mapi nga rohe	
Haora Tareranui, Pepene Pirihi, Kotene Ngakari, Pepene Paopao, Wiremumu Uturangata	Ahikopi, wahi o Waihou ki te Hauauru Nama 3, e tata ana ki Waihou	Kei te mapi nga rohe	
Pepene Te Paopao ...	Te Ninihi, wahi o Waihou ki te Hauauru Nama 3, e tata ana ki Waihou	Kei te mapi nga rohe	
Riria Karepe, Peroka Te Putu Takerei Te Putu	Totarapapa, wahi o Waihou ki te Hauauru Nama 2, e tata ana ki Waihou	Kei te mapi nga rohe	
Ema Te Aouru, Hori Ngatete	Hoururangi, wahi o Waihou ki te Hauauru Nama 3, e tata ana ki Waihou	Kei te mapi nga rohe	
Pepene Te Paopao ...	Te Tautiti, wahi o Waihou ki te Hauauru Nama 3, e tata ana ki Waihou	Kei te mapi nga rohe	
Meha Te Moananui ...	Omotai me Te Ngutumanga, otira ko Waihou ki te Hauauru Nama 4, e tata ana ki Waihou me Waitoa	Kei te mapi nga rohe	
Wini Kerei Te Whetuiti, Hariata Hoera, Rota Tamatea, Hoera Te Whareponga, Tatana	Te Rape Nama 2, e tata ana ki Piako	Kei te mapi nga rohe	
Riripeti Ngaiwa ...	Taurangahiangani, e tata ana ki Piako	Kei te mapi nga rohe	
Raihi Takaau, Hohepa Tou	Obaumuri Nama 2, e tata ana ki Piako	Kei te mapi nga rohe	
Reti Mohi, Makareta ...	Te Maire, Hauraki ...	Ko te rohe ki te Tuaraki, ko te ruri o Waitoki; ki te Marangai ko te raina o te koura; ki te Tonga, ko te awa o Patuhao; a, ki te Hauauru ko te awa o Waihou	
Peneamene Tanui ...	Pakaraka, e tata ana ki ki Hotereni	Kei te mapi nga rohe	
Peneamone Tanui ...	Kahe, e tata ana ki Hotereni	Kei te mapi nga rohe	
Peneamene Tanui ...	Waiwhatawhata, e tata ana ki Hotereni	Kei te mapi nga rohe	
Riria Karepe, Haora Tareranui, Takerei Te Puta, Wini Kerei Te Whetuiti, Hone Te Kuti, Te Harare, Te Parahi, Tumakere, Mata Ngapo	Te Pungia Nama 3, e tata ana ki Waitoa	Kei te mapi nga rohe	
Arama Karaka, Wikitoria Nohohau, Hoera Te Mimiha, Wikitoria Rangipiki, Wi Hopihona Te Popo, Rangitua, Riria Kerepe, Riria Putea	Te Awaatukuau e tata ana ki Ohinemuri	Ki te Marangai, ko te raina o te koura; ki te Hauauru, ko te raina o te koura; ki te Haururu, ko te awa o Ohinemuri; ki te Tonga, ko te awa o Taharahi, a, ki te Tuaraki, ko te whenua o Moananui.	
Rihitoto Mataia ...	Wairere, e tata ana ki Maketaone	Kei te mapi nga rohe	
Rihitoto Mataia, Mataia Te Ngahori	Te Mura-o-te-ahi, e tata ana ki Ohinemuri	Kei te mapi nga rohe	
Aberata Tahoa, Perenuki Te Kokako, Timotiu Te Aumoana	Kohamu, e tata ana ki Waihou	Kei te mapi nga rohe	

Ka kitea nga mapi o nga whenua kua oti te ruri ki te Tari o te Kaitiaki Mapi i Akarana.

Ko nga ingoa o nga tangata no ratou nga piihi.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Ko nga rohe.	Ko te takotoraanga o te Mapi
Koroneho Kotia, Hoani Rabaruhi, Renata Tamati	Piraurahi, e tata ana ki Ohinemuri	Ka timata i Kaiwhakaea, ka rere ki Waihou, ka ahu ki te Tonga, ka tae ki Okopiri, ka ahu ki te Marangai, ka whati i Puketutu, ka ahu ki te Tuaraki, ka puta Tutawakeureure, ka rere atu ano ki Kaiwhakaea	Ka kitea nga mapi o nga whenua kua oti te ruri ki te Tari o te Kaitiako Mapi i Akarana.
Wini Kerei Te Whetuiti, Erueti Tumakere, Hunui	Mangateparu, e tata ana ki Piako	Kei te mapi nga rohe	
Wikitoria Titihuia, Turikino Makavini	Te Whanake, e tata ana ki Piako	Ka timata i Waiharakeke, ka haere i Tunaroa, ka haere mai Piako, ka mutu	
Wikitoria Titihuia, Hoera Te Whareponga	Puketutu, e tata ana ki Piako	Kei te mapi nga rohe	
Ema te Aouru ...	Tapatai	Kei te mapi nga rohe	

HE PANUITANGA

Mo etahi pihī whenua kia wahia.

Tari o te Kooti Whenua Maori,
Akarana, Aperera 25, 1877.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko a te nohoanga o tenei Kooti ki Hoterene Taone, i te Takiwa o Te Temu, a te 30 o nga ra o Mei, 1877, te whakarangona ai nga tono a nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, kia wahia, kia roherohea nga whenua i roto i nga Karauna Karaati e mau nei nga ingoa i te rarangi tuarua, ko te Takiwa kei te rarangi tuatoru.

NA TIKI,
Tino Kaituhituhi.

Ko te ingoa o te tangata i tono kia wahia te whenua.	Te ingoa o te whenua i tonoa kia roherohea.	Te Takiwa.
Thomas Horsbrugh	Ngaromaki Nama 3	Tararu, Hauraki.
Rapata Te Pokiha, Te Hira Te Tuiri...	Pareroiroi	Ohinemuri.
Haora Tareranui	Whareorata	Hauraki.
Te Riaki Te Pukeroa	Tarapotikiato	Hauraki.
Hariata Tana, Rapata Te Pohika, Te Hira Te Tuiri	Te Tawa	Ohinemuri.
Rapata Te Pokiha, Te Hira Te Tuiri...	Oucurangi	Ohinemuri.

PANUITANGA

Tari o te Kooti Whenua Maori,
Akarana, Aperera 25, 1877.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai ko a te nohoanga o te Kooti ki Hoterene Taone, a te 30 o nga ra o Mei, 1877, te whakawakia ai te take o nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, ki nga piihi whenua a nga tangata kua mate, e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuarua, ko nga piihi whenua kei te rarangi tuatoru.

NA TIKI,
Tino Kaituhituhi.

Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia takama ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
Maihi Te Hinaki	Maihi Te Hinaki	Hauarabi.
Rawiri Puhata Takurua	Rawiri Takurua	Opita.
Hoani Kipa	Kipa	Karoi Nama 1.
Mere Matenga	Matenga Ngaupara	Wainui.
Kahikore Te Taniwha	Nepia	Wainui.
Ngakapa Whanaunga	Epanaia Koke	Wainui.
Tu Karamaene	Weka Toheriri	Wainui.
Renata Te Taniwha	Te Taniwha Kitahi	Wainui.
Paora Tiunga	Kiangahou Turakiora	Whanganata Nama 6.
Hohepa Tea	Hoani Toarauwha	Pakaraka.
Hoani Pahau	Pakau Ngatawa	Tupanaki Nama 1.
Hone Ngahuka	Riria Tupeke	Tupaneke Nama 2.
Maraea Te Huia	Te Rarata Ngunguwhenua	Wharekawa Nama 2.

Tari o te Kooi Whenna Maori,
Akarana, Aperira 25, 1877.

HE Panuitanga tenci kia mohiotia ai ko nga kereme katoa i whakanukuhia i te nohoanga o te Kooti i tu nei ki Hotereni Taone i te 29 o nga ra o Maehe, 1877, ka whakawakia ano ki reira a te 30 o nga ra o Mei, 1877.

NA TIKI,
Tino Kaituhituhi.

TURE WHENUA MAORI, 1873-74.

TAKIWA O TE TEMU, AKARANA.

I TE nohoanga o te Kooti Whenua Maori o Niu Tireni i timataria ki Hotereni Taone, Hauraki, i te 29 o nga ra o Maehe, 1877, ki te aroaro o Henry A. H. Monro, Kaiwhakawa, raua ko Wiremu M. Hekairo, Ateha.

I runga i te tono o etahi tangata kia whakawakia o ratou take ki nga wahi whenua e mau nei nga ingoa i te rarangi tuatahi o te pukapuka o piri nei i puta te whakataunga a te Kooti ki te Tuhinga Whakamaharatanga Take o te paanga o nga tangata e mau nei a ratou ingoa i te rarangi tuatoru, me tuhituhi ki tetahi wharangi watea o te Kooti Rouru.

Inahoki te ingoa o Henry A. H. Monro, Kaiwhakawa, me te Hiiri o te Kooti, te (no date) o nga ra o Aperira, 1877.

HENRY A. H. MONRO,
Kaiwhakawa.

Nga wahi whenua.	Te nui o te whenua.			Nga ingoa o nga tangata.
	A.	R.	P.	
Pohaua No. 2	2	0	10	Miriama Te Ngahue. Wikitoria Te Ngahue, Hiria Te Ngahue, Tamati Paetai, Te Amo Paetai, Mere Heni Paetai, Rangihero Paetai.
Pohaua No. 3	1	1	20	Tame Paraone, Ihaka Tarawhati.
Wharcorata	25	0	0	Pare Watana, Te Arani Watana, Haera Tareranui.
Te Pipi	3,940	0	0	Repiu Tokata, Henare Whakarongohau, Wata Tiaia, Te Hapimana, Raima.
Aniwhaniwha	47	0	0	Erueti Ngakoki, Taupo Waitai, Karauna Horc, Pereki Peneamine Tanui, Miriama Pehi, Tamati Kaiuta, Hori Kerei Tuokioki.
Wharikiriki	163	0	0	Wata Tipa.
Parawai Moutere	1	2	10	Meremana Konui.
Te Puninga No. 1	7,914	0	0	Wini Kerei Te Whetuiti. Tarapipipi Te Kopara, Te Harare, Mibi Tarapipipi, Erueti Tumakere, Wharo Te Heiraukawa, Maata Mipoti, Te Wharepouri, Toti, Kahukaretu, Taite Mere Paebe, Taihuri, Peti Te Harare, Te Herewaina, Te Pubara, Naki, Metiria Rangiereaho, Mitai Pitorochu, Rawiri Taiporutu, Riria Karepe, Pita Te Hangi, Natanahira Te Tinui, Pene Toritori, Hurikino, Paropumai Te Whetuiti, Haimona Te Hiakai, Tuarakau, Mere Whakarau, Hunui, Hoera Te Whareponga, Te Parahi, Riparata Pacone.
Te Puninga No. 2	165	0	0	Te Herewaina, Mita Ngatewe, Hare Penetiti, Te Whauwhau Kereama, Erueti Tumakere.
Whakarite	177	0	0	Henare Te Paura, Hoani Tahatika, Ngakapa Totaea, Hone, Herewini Tahamaoa, Wetini Heremoko, Renata Heremoko, Hamiora Te Mawai, Maihi Te Kapua, Maihi Te Manu, Hera Te Whareponga, Wikitoria Hotereni.

I taia i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tireni e GEORGE DIDSBURY, Kai-ta o te Kawanatanga, Poneke.